

גליון 52, 30 בדצמבר 2009

ויסקונסין - 'אילוף' לחיים בעוני

השבוע על הכנסת להחליט, אם לבטל את תוכנית ויסקונסין, או להרחיבה.

סעיף בדבר הרחבת "תוכנית ויסקונסין" (המכונה "אורות לתעסוקה") לכל הארץ נכלל בחוק ההסדרים, שנילווה לתקציב הדו-שנתי שהכינה הממשלה. אולם הדיון בו נמשך יותר מאשר בסעיפים אחרים. כעת עומדת בפני הכנסת ההכרעה: לאשר את הצעת הממשלה בדבר הרחבת התוכנית לכל הארץ, או לבטלה.

במהלך דיון בוועדת העבודה והרווחה בשבוע שעבר, אמר ח"כ **דב חנין** (חד"ש): "תוכנית ויסקונסין היא מהלך מסוכן של הפרטת שירות התעסוקה בישראל. התוכנית מאפשרת לחברות פרטיות לשלול מאזרחים את רשת הביטחון החברתית האחרונה – קצבת הבטחת ההכנסה. ביסוד תוכנית ויסקונסין עומדת השקפה, שבעיית האבטלה נגרמת בגלל אנשים שאינם מעוניינים לעבוד. מתפיסה זו נגזר מודל הפתרון של לייסר אנשים בשוטים, ואם זה לא מספיק – אז לייסר אותם גם בעקרבים. זו תפיסה מוטעית מן היסוד: רוב האנשים מעוניינים לעבוד. בעיית האבטלה נגרמת לא בגלל המובטלים, אלא בגלל מחסור במקומות עבודה מתאימים. עינוי המובטלים לא יכול לפתור מאומה, אלא רק ליצור שלל בעיות חדשות".

הנתונים מלמדים, כי בתוכנית אולצו להשתתף עד כה כ-40 אלף מובטלים מקבלי הבטחת הכנסה. מהם כ-10 אלפים הושמו בעבודה, אך רק 4 אלפים התמידו בעבודה שמונה חודשים. וזאת למרות ההשקעה הממשלתית הגדולה, שממנה גזרו החברות הפרטיות רווחים נאים.

על ההתעקשות של הממשלה להרחיב את התוכנית מלמדים דבריו של **יוג'ין קנדל**, ראש המועצה לכלכלה במשרד ראש הממשלה (ידיעות אחרונות", 25.12). בתשובה לטענה, כי אותם מובטלים שמצאו עבודה בעזרת תוכנית ויסקונסין משתכרים בממוצע רק 2,500 שקלים – פחות משכר המינימום. השיב קנדל: "רבע מהשכירים בישראל מביאים הביתה פחות משכר המינימום... גם אם ההכנסה נטו של המשפחה, שראשה יצא עכשיו לעבודה, לא השתפרה, בגלל ביטול הקצבה של ביטוח לאומי, זו בעיני מהפכה".

והרי זה בדיוק שורש העניין: תוכנית ויסקונסין נועדה ל"אלף" מובטלים לעבוד בשכר אפסי ולחיות בעוני מרוד.

רצח פלסטינים בשכם – כלי פוליטי בידי נתניהו-ברק

מותם של שלושת הפלסטינים, פעילי פתח' בשכם, היה תוצאה של רצח בדם קר בידי חיילים ישראלים, שנשלחו למשימה עם הנחיה ברורה: לירות למוות בראיד סרכג'י, עדנאן סובוח ורסאן אבו-שרח, עליהם נאמר, כי הם ביצעו את פיגוע הירי, שהרג את המתנחל מאיר חי.

עדי ראייה לרצח בשכם סיפרו, כי השלושה לא היו חמושים וכלל לא ניסו להימלט, כאשר נורו בדם קר.

הרצח, המכונה בעגה הצה"לית "חיסול", מוצג כ"עשיית צדק". אך הוצאה להורג ללא משפט אינה אפילו צל-צלו של צדק.

מדוע בוצע הרצח של השלושה בשכם?

לרצח היו מטרות פוליטיות, שכמה מהן אפילו צוינו בתקשורת. מטרה אחת הייתה – "לאזן" את החלטת הממשלה בדבר מה שמכונה הקפאת הבנייה בהתנחלויות בפעולה צבאית ראוותנית בשטח A, הנמצא בשליטה פלסטינית מלאה.

המטרה השנייה – הכנת אליבי למקרה שיוחלט לא להסכים לעסקת החלפת השבויים. פלסטינים, אשר שוחררו מהכלא הישראלי ולכאורה "חזרו לבצע פיגועים", הם אליבי כזה מבחינת הממשלה.

המטרה השלישית – חימום המצב במטרה ליצור עילה לפעולה צבאית רחבה נוספת.

המטרה הרביעית – להחליש את הלחץ הבינלאומי על ממשלת נתניהו-ברק בכל הקשור בהסרת המצור מעל עזה ובהקפאה מלאה של ההתנחלויות, לרבות במזרח-ירושלים.

רצח השלושה בשכם לא גונה בידי ממשל אובאמה, כשם שלא גונו המכשולים שמציבה מצרים בפני פעילי השלום וחברי הפרלמנטים, המבקשים להיכנס לרצועה עם משלוח הומניטרי, ולציין בכך מלאות שנה למלחמת עזה. (על ההפגנות לרגל שנה למלחמה – ר' בעמוד האחרון).

בחירות באונ' ת"א: שישה נציגים לשמאל העקבי במועצת הסטודנטים

תא הסטודנטים "הדור החדש", המזוהה עם מפלגת העבודה, ניצח בבחירות שנערכו ב-23.12 למועצת אגודת הסטודנטים של אוניברסיטת ת"א. "הדור החדש" הגדיל את ייצוגו מ-53 ל-57 נציגים מתוך 75 נציגים במועצה.

למועצת הסטודנטים נבחרו שישה נציגים של השמאל העקבי - חברי התאים של חד"ש וסולידריות, וזאת הודות לעשרות סטודנטים וסטודנטיות, ערבים ויהודים, שהתגייסו למערכת הבחירות. התוצאות משקפות ירידה בייצוג, לאחר שבשנה שעברה השיגו שני התאים יחד תשעה נציגים. מתא חד"ש נכנסו למועצה מתן קמינר (מדעי החברה, תארים מתקדמים) ונועה לוי (פילוסופיה, תארים מתקדמים). מתא סולידריות נבחרו ארבעה נציגים: לי בן-שי (ב"א כללי), סוניה סלוביוב (מדעי הרוח, תארים מתקדמים), אביב סלע (סוציולוגיה, תואר ראשון), ואליה אתקין (היסטוריה, תארים מתקדמים).

גוש חד"ש-סולידריות, שפעל בתיאום מלא, היה האופוזיציה הפוליטית והרעיונית היחידה לתא השולט הדור החדש. בקמפיין המשותף, הדגישו חד"ש וסולידריות את המאבק בהפרטת מעונות הסטודנטים, שגרמה להכפלת עלות השכירות, נגד מיסחור הקמפוס ונגד קשרי ההון של האגודה, ובעד קמפוס פעיל חברתית ופוליטית, שוויוני ומחובר לקהילה.

האבטלה האמיתית בישראל: למעלה מ-13 אחוזים מכוח העבודה

כאשר מוסיפים למובטלים (בלתי-מועסקים לפי ההגדרה הרשמית) גם את אלה שהתייאשו ממציאת עבודה ואת המועסקים חלקית שלא-מרצון, שיעור האבטלה בעצם מוכפל - כך עולה מנתונים שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (21.12), לאחר שבדקה כיצד משתנה הרכב כוח העבודה כאשר מגמישים את ההגדרות הרשמיות.

לפי נתוני למ"ס, ב-2007 היה שיעור המובטלים בקרב בני 15-64 7.3%, אך לאחר הכללת הקבוצות הנוספות — השיעור עלה ל-12.7%.

עוד עולה מנתוני למ"ס, כי לאחר הכללת הקבוצות הנוספות, שיעור האבטלה בקרב הנשים, ובמיוחד — נשים ערביות, גבוה עוד יותר, שכן רוב המתייאשים ממציאת עבודה ורוב המועסקות חלקית הן נשים.

לגבי שנת 2007, הרחבת ההגדרה של המובטלים העלתה את שיעור המובטלים בקרב גברים יהודים מ-6.2% ל-8.3%, בעוד שבקרב נשים ערביות זינק שיעור המובטלות מ-15.2% ל- 38.3% (!).

באום אל-פחם שבתו נגד הריסת בית

באום אל-פחם נערכה ב-24.12 שביתה כללית. זאת בעקבות הריסת ביתו של תושב העיר איברהים אגבאריה בתחילת השבוע. במסגרת השביתה הושבתו חנויות, משרדים, סניפי בנקים ומשרדי העירייה.

על השביתה החליטה מועצת העירייה בתגובה להריסת ביתו של איברהים אגבאריה ונוכח הסכנה, שהרשויות יבצעו צווי הריסה לגבי מבנים נוספים. שביתה דומה נערכה שבוע קודם לכן בטייבה, שגם בה הרסו בית.

מפלגות קומוניסטיות נגד המסע האנטי-קומוניסטי באירופה

נציגיהן של המפלגות הקומוניסטיות באזור הבלקן, שהתכנסו בשבוע שעבר באתונה, דורשים לשים קץ למסע האנטי-קומוניסטי, המתנהל עתה באירופה. במפגש באתונה השתתפו נציגי המפלגות הקומוניסטיות של יוון, בולגריה, רומניה, מקדוניה ותורכיה; מפלגת העובדים הסוציאליסטית של קרואטיה; המפלגה הקומוניסטית החדשה של יוגוסלביה; ומפלגת העובדים של תורכיה.

"המסע האנטי-קומוניסטי, שקיבל לאחרונה תנופה מחודשת, חושף את התוכן המעמדי-בורגני של האיחוד האירופי ואת השנאה שרוחשת הבורגנות כלפי הקומוניסטים ותנועות הפועלים. המסע האנטי-קומוניסטי הוא חלק מההתקפות הקפיטליסטיות על מעמד העובדים וניסיון למחוק את התודעה המעמדית של העובדים — בייחוד של הצעירים שבהם. זאת, בעת שצעירים רבים סבורים שיש לשים קץ לקפיטליזם ולקדם את החלופה הסוציאליסטית" — נאמר בהחלטות המפגש.

בייחוד דורשות המפלגות לבטל את האיסור, שהוטל בצ'כיה על פעילות הנוער הקומוניסטי, ולגנוז שורה של חוקים ותקנות, שחוקקו במדינות של האיחוד האירופי נגד הקומוניסטים וארגוניהם.

תגובה

כמה היה מכניס המס המקביל?

(בעקבות "שטייניץ, בג"ץ והממשלה", "זו הדרך", 23.12)

כאשר שר האוצר שטייניץ מדבר על בזבוז כספי ציבור ו"הפקרות תקציבית" מצד בית המשפט העליון, כדאי להזכיר לו את ביטולו של המס המקביל ביוזמת הממשלה.

המס המקביל היה תשלום, שהוטל על המעבידים עוד בתקופת המנדט הבריטי, ואשר מטרתו הייתה — השתתפות של המעבידים במימון שירותי הבריאות לעובדים. לאחר קום המדינה, הועברה גביית המס לידי הביטוח הלאומי. שיעור המס היה כ-5% משכר העובדים, וההכנסות מהמס נועדו בעיקר למימון שירותי האישפוז.

במהלך ההכנות להגשת תקציב 1993, החליט שר האוצר שוחט לצ'פר את המעבידים ולהפחית את המס המקביל למחציתו. בהמשך, ביטלה הממשלה כליל את המס המקביל. בניסיון למנוע את ביטול המס המקביל, פנתה הח"כ דאז תמר גוז'נסקי לבג"ץ. אך בג"ץ דחה את העתירה.

אז מה למדנו מהמקרה הזה? שבג"ץ לא היה מוכן להתערב בנושא תקציבי בעל משמעות חברתית ברורה. הוא לא היה מוכן להגן על מקור חשוב לתקציב הבריאות ולמנוע את הנזק שנגרם לתקציב המדינה כתוצאה מהפחתת המס. בג"ץ נאחז בטענה הפורמלית, שהמס בוטל בחוק.

ומה המשמעות של ביטול המס המקביל מבחינתנו, האזרחים?

אם ב-2008 היה המס המקביל עדיין בתוקפו, הייתה גבייתו מהמעבידים מכניסה ישירות לקופת מימון הוצאות הבריאות בישראל סכום עתק של **14 מיליארד שקלים**. ומשמעות הדבר היא, שהאוצר לא היה צריך להקצות לבריאות סכום כזה מהמסים שלנו, והיה יכול להקצותו למטרות חשובות אחרות (מימון גני טרום חובה, למשל).

דליה דן

התנחלות מעלה אדומים – כרוניקה של סיפוח

שטחה המוניציפאלי של מעלה אדומים – 48 אלף דונם, שהופקעו מעיירות פלסטיניות, במטרה לספחם ולקטוע את הגדה המערבית ל'קנטונים'.

תחום השיפוט של מעלה אדומים, הכולל את העיר מעלה אדומים ואזור התעשייה מישור אדומים, חולש על שטח עצום בעומק הגדה המערבית. מעלה אדומים היא ההתנחלות הגדולה ביותר בשטחה המוניציפלי, המשתרע על 48,000 דונמים, והשלישית בגודלה באוכלוסייתה, אחרי ההתנחלויות החרדיות ביתר עילית ומודיעין עילית. כך עולה מדו״ח משותף של הארגונים בצלם ובמקום - מתכננים למען זכויות תכנון, שפורסם בימים אלה.

רבים בישראל רואים במעלה אדומים ׳עיר ישראלית׳, אשר בכל הסדר עתידי עם הפלסטינים תישאר בשליטת ישראל. כדי לקדם תפיסה זו, נקטו ממשלות ישראל השונות צעדים רבים לחיזוק הזיקה המרחבית והתפקודית בין מעלה אדומים לבין העיר ירושלים. כך אישרו רשויות התכנון תוכנית מתאר לבניית שכונות מגורים במתחם E1, הנמצא בתחום השיפוט של מעלה אדומים והנושק לגבול המוניציפלי של ירושלים. בשל התנגדות הממשל האמריקאי, שכונות אלה טרם נבנו. אף-על-פי-כן, ישראל העתיקה את מטה משטרת מחוז ש״י (הגדה) למתחם E1. במהלך העבודות להקמתו, פרצו שלטונות הכיבוש דרכים ובנו תשתיות, שישרתו את מאות יחידות הדיור המתוכננות לקום סמוך לו.

התוואי שאישרה הממשלה ל׳חומת ההפרדה׳ באזור מעלה אדומים מתוכנן להותיר בצדו ה׳ישראלי׳ למעלה מ-60,000 דונמים. אלה כוללים את השטח הבנוי של מעלה אדומים (כ-4,000 דונמים), וכן שטחים נרחבים, המיועדים להרחבתה העתידית. למרות שבניית החומה הופסקה בינתיים, התוכניות להקימה בתוואי שנקבע, ולספח בדרך זו לישראל שטחים נרחבים, נותרו על כנן.

הדו״ח בוחן את פעולות הממשלה בהסתכלות תכנונית-מרחבית, באספקלריה היסטורית ועל בסיס מסמכים מגנזך המדינה, אשר נפתחו רק לאחרונה לעיון הציבור, ונחשפים כאן לראשונה. מסמכים אלה מראים, כי מלכתחילה ראו ממשלות ישראל במרחב מעלה אדומים אזור, שנועד לשרת את הצרכים של העיר ירושלים. זאת, למרות שמדובר בשטח כבוש, אשר לפי המשפט הבינלאומי, ישראל מחזיקה בו כנאמן בלבד, ואסור לה להשתמש בו לצרכיה-היא.

כך, כבר בסוף 1974 החליטה הממשלה להקים במישור אדומים את אזור התעשייה החדש של ירושלים, ובסמוך לו-מחנה עובדים. כמה חודשים לאחר מכן, ב-1975, הפקיעה ישראל כ-30,000 דונמים לצורך הקמת ההתנחלות מעלה אדומים. בהמשך הופקעו שטחים נוספים להרחבת ההתנחלות, לסלילת דרכים ולפיתוח תשתיות ציבוריות אחרות בעיר.

הליך ההפקעה, שנעשה במעלה אדומים, הוא חסר תקדים. הפקעת אדמות לצורכי התנחלות אסורה לא רק במשפט הבינלאומי, אלא גם לפי העמדה הרשמית של ממשלות ישראל לדורותיהן, ורוב ההתנחלויות הוקמו על קרקעות, שהוכרזו כאדמות מדינה, או על אדמות שנתפסו - באופן זמני כביכול - לצרכים צבאיים. הקרקעות במתחם מעלה אדומים, כך נראה, הופקעו בהנחה, כי שטח זה יישאר תמיד תחת שליטה ישראלית, ולכן החליטו להפקיעו לצמיתות.

רבבות הדונמים, שהופקעו עבור מעלה אדומים לא היו ריקים מאדם. במהלך עבודות הבנייה של ההתנחלות, גורשו מאות בדואים משבט הג׳האלין מאתרים שיועדו לשכונות המגורים. גם תושבי העיירות הפלסטיניות הסמוכות - אל-עזרייה, אבו דיס וענאתא - נפגעו קשות מהבנייה, שהשתלטה על חלק גדול מעתודות הקרקע שלהן. כך, 6,500 דונמים מכלל 11,350 הדונמים של אדמות אל-עזרייה, נמצאים כיום בתחום השיפוט של מעלה אדומים. כתוצאה מכך, סובלים תושבי אל-עזרייה ממחסור חמור בקרקע זמינה לבנייה ומצפיפות דיור גבוהה.

מיקומה הגיאוגרפי של מעלה אדומים פוגע גם בזכות הקולקטיבית של העם הפלסטיני להגדרה עצמית. ההתנחלות קוטעת את הגדה המערבית בנקודה אסטרטגית ומחלקת אותה לשני קנטונים, באופן שאינו מאפשר הקמת מדינה פלסטינית בת קיימא, שלה רצף טריטוריאלי הגיוני. השלמת ׳חומת ההפרדה׳ בתוואי שאושר ומימוש תוכניות הבנייה במתחם E1 במלואן צפויים להחריף עוד יותר את הפגיעה בזכויות האדם של הפלסטינים.

(לדו״ח המלא: www.btselem.org)

קריאה לבריטניה לא לבטל את השפיטה של פושעי מלחמה

תנועת נשים דמוקרטיות בישראל הצטרפה לפנייה של ארגונים פמיניסטיים לראש ממשלת בריטניה, גורדון בראון, בנושא השפיטה של פושעי מלחמה. את הפנייה יזמה קואליציית נשים לשלום, שלה שותפה גם תנד״י.

לאחרונה הודיעו ראש הממשלה ושר החוץ הבריטיים בפומבי, כי יפעלו לשינוי החוק הבריטי הקיים, המאפשר שפיטה אוניברסלית של פושעי מלחמה בבריטניה, כלומר, גם כאשר הפשעים לא בוצעו בבריטניה ולא בידי אזרחים בריטים. ההודעה של גורדון בראון פורסמה על רקע צו המעצר, שבית משפט מקומי בלונדון הוציא לציפי לבני, שרת החוץ בימי מלחמת עזה (דצמבר 2008 – ינואר 2009).

הארגונים הפמיניסטיים, וביניהם – תנד״י, אומרים במכתב, כי זכות השפיטה האוניברסלית **היא הכלי האפקטיבי היחיד, המאפשר העמדה לדין של פושעי מלחמה.** ביטול השפיטה האוניברסלית בבריטניה ימנע בעתיד העמדה לדין של פושעי מלחמה. הארגונים הפמיניסטיים מדגישים, כי נשים נפגעות בצורה קשה במיוחד במצבים של מלחמה ועימותים אלימים, ולכן ההגנה על האפשרות של שפיטה אוניברסאלית של פושעי מלחמה היא עניינם המיוחד של ארגונים פמיניסטיים.

ההתמודדות עם משבר האקלים

בהעלותו הצעה דחופה לסדר היום (22.12), הדגיש ח״כ **דב חנין** (חד״ש), כי כשלון ועידת קופנהאגן אינו מפתיע. מול רצון העמים להגיע להסכמה בינלאומית רחבה לגבי דרכי ההתמודדות עם משבר האקלים, ניצבים בעלי אינטרסים רבי עוצמה – חברות הנפט והפחם ותאגידי הרכב, המתנגדים לכל הגבלה על הקף זיהום האוויר. הם מעוניינים להגדיל את המפעלים המזהמים, בין שהם נמצאים בסין או במדינות אחרות.

אולם, הדגיש חנין, ההתמודדות עם משבר האקלים היא בלתי נמנעת, משום שהיא תנאי להבטחת הקיום של בני האדם. חנין קרא לרשויות בישראל להיערך במהירות ובצורה אפקטיבית להפחתת כמות הפליטות של גזי החממה. לשם כך חייבים לייעל את השימוש באנרגיה ולתת עדיפות לאנרגיה מתחדשת ולתחבורה ציבורית.

להגן על הנוער
מפני צריכה מופרזת של אלכוהול

בדיון בוועדה למאבק בנגע הסמים (22.12), הדגיש ח״כ **מוחמד ברכה**, יו״ר הוועדה, כי חיוני לברר את הסיבות האמיתיות, שהובילו בני נוער להכריז על ה-3 בינואר כיום של שתיית אלכוהול עד אובדן חושים. ברכה קרא להציב גבולות ברורים, ובאותו זמן – לדבר עם בני הנוער בגובה העיניים על הבעיות המציקות להם.

בית המחוקקים

חובת פרסום תקציב התכנון והבנייה

הכנסת אישרה (23.12) בקריאה טרומית את הצעת החוק שיזם ח״כ **חנא סוייד** (חד״ש), שנועדה להגביר את השקיפות של עבודתן של ועדות התכנון המקומיות, הפועלות במסגרת הרשויות המקומיות. החוק מחייב את ועדות התכנון המרחביות לפרסם ברבים את תקציבן, כך שתתאפשר נגישות וביקורת על פעילותן.

היטל הבצורת נותר בעינו

ברוב קולות הקואליציה, הסירה הכנסת מעל סדר יומה (23.12) את הצעת החוק, שיזם ח״כ מוחמד ברכה (חד״ש), במטרה לבטל את התשלום הנוסף עבור צריכת מים, הנגבה באמצעות היטל הבצורת. ההיטל הזה נקבע ב״חוק ההסדרים״, וברכה הציע, כי לאחר ביטולו, תדון הכנסת בהצעה, לקבוע מחיר מוזל עוד יותר לצריכת מים נורמטיבית. בהקשר זה התריע ברכה נגד הכוונה להעלות את תעריפי המים בינואר בשיעור של 40-80 אחוזים.

פגיעה נוספת בחסינות הפרלמנטרית

בהתנגדות 13 ח״כים ובתמיכתם של של 23 ח״כים, החליטה הכנסת להחיל דין רציפות על הצעת החוק, שמטרתה לצמצם עוד יותר את חסינות חברי הכנסת.

ח״כ דב חנין (חד״ש) הביע התנגדות נחרצת להחלת דין רציפות על הצעת חוק, לפיה יוכל בית המשפט העליון, לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה או ראש השב״כ, הוציא צו חיפוש בביתו של חבר כנסת, החשוד בפגיעה בביטחון המדינה. חנין ציין, כי מתן מעמד לראש שב״כ ולמפכ״ל המשטרה בעניינים הנוגעים בחסינות חברי הכנסת, הוא רעיון מסוכן, שיאפשר לראשי השב״כ להתערב בפוליטיקה, ולקבוע, מי מהפוליטיקאים צריך לעמוד לדין.

מצוקת הדיור והריסת הבתים

בדיון מיוחד על מדיניות הממשלה (23.12), תבע ח״כ מוחמד ברכה (חד״ש) להפסיק את מדיניות הריסת הבתים ביישובים הערביים. במקום להרוס, קרא, ברכה, על הממשלה לתת אישורים לבתים שכבר נבנו, להכין תוכנית לבניית דיור ציבורי ולהרחיב את שטחי השיפוט של הרשויות המקומיות הערביות.

בדיון אחר (22.12) הוקיע ברכה את ההצעה, לתת הכשר לחוק הגזעני, אשר במסגרת חוק האזרחות שולל מבנות ובני זוג פלסטינים לקבל אזרחות. ההצעה להכניס את התיקון הזה, שבג״ץ שלל את חוקיותו, לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו – היא מעשה תועבה.

דרישה לפיתוח בשכונות חיפה

ב-23 בדצמבר ערכה סיעת חד״ש במועצת עיריית חיפה, יחד עם מרכז מוסאוא, דיון בהצעת תקציב העירייה. במסגרת הדיון, שהתקיים בהיכל העירייה, ציינו הדוברים, כי רק 1.4% מתקציב הפיתוח העירוני לשנה הקרובה מיועד לפיתוח השכונות הערביות: רק 17 מיליון מתוך 1.2 מיליארד שקלים.

חברי מועצת העיר, **הישאם עבוד ועדנה זרצקי**, שלמדו לעומק את ניתוח הצעת תקציב העירייה, שהכין מרכז מוסאוא, דרשו מראש העירייה יונה יהב לאמץ שורה ארוכה של פרויקטים חיוניים, וביניהם: בניית גני ילדים, הפעלת מועדוניות טיפוליות, הקמת בית ספר לחינוך מיוחד, הנגשת שכונות לתחבורה ציבורית, הקמת מעון סטודנטים בוואדי ניסנאס ועוד.

אומדנים שנערכו בידי מרכז מוסאוא העלו, שהדרישות לתוספות תקציביות לשכונות הערביות נאמדות ב-125 מיליון שקלים, המהווים 4% מהצעת תקציב העירייה לשנת 2010.

לפתוח מחדש תחנות לבריאות המשפחה

בשמם של 11 נשים ערביות מהכפרים הבלתי מוכרים בנגב, יו״ר הוועד המקומי בכפר קסר אלסר וארגונים לזכויות אדם, הוגשה ב-23.12 עתירה לבית המשפט העליון נגד משרד הבריאות. העותרים דורשים לבטל את ההחלטה לסגירת תחנות לבריאות המשפחה בשלושה כפרים בנגב: אבו תלול (אלאעסם), ואדי אלנעם וקסר אלסר (אלהואשלה). בנוסף דרשו הארגונים להקצות תקנים למשרות של רופאים ואחיות, הדרושים להפעלת התחנות בשלושת הכפרים. עו״ד סאוסן זהר מעדאלה הגישה את העתירה וביקשה מבית המשפט לקבוע לה דיון דחוף.

מאז פתיחתן, סיפקו מרפאות אלה שירות ל-18,000 נשים וילדים. באוקטובר 2009, הורה משרד הבריאות על סגירת המרפאות לבריאות המשפחה בשלושת הכפרים, וכתוצאה מכך נחסמה הגישה של תושבות הכפרים ושל ילדיהן לקבלת השירות החיוני והבסיסי ביותר של רפואה מונעת.

אשר למעמד החוקי של היישובים, נאמר בעתירה, בשני כפרים, אבו תלול וקסר אלסר, הכירה ממשלת ישראל ב-2005, אך הליכי התכנון בהם טרם הושלמו. הכפר ואדי אלנעם הוא כפר לא מוכר.

משרד הבריאות טען באוזני העותרים, כי ״בשל מחסור באחיות, החלטנו להפסיק קבלת קהל בתחנות קטנות ולהפנות את קהל המטופלים לתחנות גדולות״.

עפרונו המחודד של אלן גינסברג

בעולם מושלם, המשורר היהודי-אמריקאי אלן גינסברג (1926-1997) לא היה הופך לגיבור. אלא שהעולם, שבו חי ומת, איננו מושלם. אם שנות ה-60 באמריקה נקשרות במוחנו לדימויים כגון תרבות-נגד, אנטי ממסדיות, חירות מינית וכדומה, הרי שלגינסברג יש חלק משמעותי בזה. לשיאה הגיעה כתיבתו החריפה והמשוחררת בפואמה ״נהמה״ (Howl), שעם הוצאתה לאור נאסרה לפרסום בגין היותה ״תועבה״. סוציאליסט, היפי, הומוסקסואל מוצהר, חבר בתנועת ה״ביט״, צרכן סמים – ועוד הרבה מעבר – היו קצת יותר ממה שהציבור האמריקני היה מוכן לעכל, על אחת כמה וכמה כשמדובר באיש שעפרונו מחודד מאוד.

על מי ועל מה שהיה, גינסברג שילם מחיר כבד לא רק בחייו, אלא, מסתבר, גם במותו; ההספד הארסי, שכתב עליו בעל הטור ג׳ורג׳ וייל ב״סן פרנסיסקו כרוניקל״, כשבוע לאחר מותו, הוא תזכורת כואבת לכך, שגינסברג אולי שינה את אמריקה, אך לא את האמריקאים.

כאשר זכויות אדם בסיסיות הן עדיין מוצר, הנתון בידיהם של ספסרי-מוסר וגנבי-דעת, המשורר האמיץ בעל החיוך הנצחי נותר עבור רבים באמריקה קוריוז היסטורי ותו-לא.

להלן פרסום מחודש של טקסט, שנכתב בידי אישה, אשר אינה מוכנה להשלים עם כך.

מכתב נגד הספד מרושע,
שכתב ג'ורג' וייל על המשורר אלן גינסברג

הוא לא הצליח לשלוט בעצמו. ג׳ורג׳ וייל קרוב לוודאי נפגע אישית מההספדים הספונטניים, מהמחמאות היוצאות מהלב, שפורסמו בעיתונים המובילים לאחר מותו של אלן גינסברג.

מר וייל, מגינם של ערכים מקודשים לכאורה, כל עוד אלה מסייעים למיוחסים, לבעלי זכויות היתר ולחשבונות הבנק של המעמד שלו, הוא לא זה שהייתי מעוניינת שידריך את הציבור בענייני משוררים ושירה. כדי שיוכל לעשות זאת בצורה יסודית, וייל יהיה חייב לחזור לתנ״ך ולנכש מבין דפיו את הנביאים האיומים שניצבו בפאתי שערי ירושלים ונשאו נאומי תוכחה נגד תאוות הבצע והאלימות. וייל בוודאי היה מוצא דופי גם באותו בחור מזוקן, בעל שיער ארוך, שלא נישא מעולם, והסתובב בין הרגליים של כולם עם 12 ידידיו, מדכדך את נושכי הנשך, שהסתופפו בבית המקדש.

וייל רמז כי גינסברג קיבל מקדמה בת שש ספרות ממו״ל ניו-יורקי גדול, כאילו היה כאן איזה כשל מצידו. הוא לא ציין, כי מחבר ״נהמה״ ייסד קרן שירה שפתחה את ידה לעזור לרבים מחבריו למקצוע לשרוד.

ג׳ורג׳ וייל וחבורת התקשורת הימנית שלו פועלים בדרכו של סנטור ג׳וזף מקארתי, שהתעלל בארצות-הברית עם מחלת הרדיפה שלו, וחשש כי קומוניסטים והומוסקסואלים יגנבו את המדינה. בסיכומו של דבר, לאחר מסע רדיפות, מסעות ציד וחרמות, הוא רק הצליח לפרסם את האנשים הטובים של אמריקה, כשהוא עצמו מוקע.

אלן גינסברג עמד לצידו של חופש הדיבור של כל אחד מאיתנו, לצד היופי שבכל נשמת אדם, ולא רק כמה יחידי סגולה בעיני עצמם, הסבורים כי הם מחזיקי המניות של אמריקה.

נילי צ'רקובסקי, סן פרנסיסקו

עברית: רועי צ'יקי ארד

ספרים

זהות קולקטיבית פעילה

בעד הנגד! המפלגה הקומוניסטית הישראלית,
1919 – 2009; מאמרים וכרזות;
עורכות: תמר גוז'נסקי ואנגליקה טים; עיצוב – פרוספר בן הרוש, קרן רוזה לוקסמבורג, ת"א, 2009.

הספרות העיונית-מחקרית על אודות המפלגה הקומוניסטית בארץ אינה רבה. הסיבה לכך - היותה מפלגה קטנה, אופוזיציונית, נרדפת ומושמצת, אנטי-ציונית, שהתנגדה למנדט הבריטי ולמדיניות של ממשלות ישראל. גם הספרים שכן פורסמו, בארץ ובעולם, רובם אזלו מהשוק.

לרגל חגיגות תשעים שנה למפלגה, התקיים באוניברסיטת ת״א (25.3.09), כנס, שנישאו בו הרצאות אקדמיות והוצגה תערוכת כרזות, המספרות את תולדות המפלגה. האלבום שלפנינו הוא מהדורה מפוארת ומושקעת של אירוע זה.

ד״ר אנגליקה טים, מנהלת המשרד בת״א של קרן רוזה לוקסמבורג, פותחת את הספר בסקירה קצרה של תולדות המפלגה מפק״פ ועד מק״י, תוך איזכורו של מאיר וילנר כאחד מ״האבות המייסדים״, בשל היותו בין החותמים על מגילת העצמאות. ד״ר טים מדגישה את ייחודה של המפלגה בקשת הפוליטית הישראלית, בעיקר בשל התנגדותה לציונות, תמיכתה העקבית באינטרנציונליזם, והתנגדותה ללאומנות ולפערים כלכליים-חברתיים, ובהיותה המפלגה היחידה המגדירה עצמה כדו-לאומית. הסיסמא: ״שתי מדינות לשני העמים״, שליוותה את המפלגה לכל אורך מאבקיה המדיניים, נישאת עתה כמעט בפי כל.

המחקר ההיסטורי-פוליטי המובהק ביותר הוא פרי עטו של פרופ׳ מריו קסלר מהמרכז להיסטוריה בת זמננו באוניברסיטת פוטסדאם, שנושאו: ״הקומינטרן ופועלי ציון שמאל, 1919-1922״. למרבית הצעירים, ארגונים ומפלגות אלה אינם מוכרים, אך בשנים האמורות ניטש הפולמוס ביניהם במלוא עוזו.

ד״ר אילנה קופמן מהאוניברסיטה הפתוחה, במחקרה על ״גיבושה של קהילה לאומית״, מבהירה, כי זהות קולקטיבית, המשמשת מצע לפוליטיקה, כולל זהות לאומית, נוצרת בסיוע פעילים ופעולות מכוונות מטרה, או חזון, הנעשות לאורך זמן. לדעתה, אין כמפלגה הקומוניסטית, ארגון דומה עם תשתיות חברתיות ומוסדיות ועם אידיאולוגיה מובחנת.

תמר גוז׳נסקי מנתחת במאמרה את הזיקות בין מק״י לתנועות שמאליות ודמוקרטיות. למרבית הכישלונות ליצור איחודים שמאליים אחראיות הדחייה שנדחתה מק״י כמפלגה לא-ציונית, והתעמולה הכוזבת, לפיה יהדות וישראליות חופפים לציונות. דוגמה מובהקת ביותר לכך - התעמולה נגד ח״כ דב חנין בריצתו לראשות עיריית ת״א-יפו.

עסאם מח׳ול, מנהל מכון אמיל תומא ללימודים פלסטיניים וישראליים, סוקר בחיבורו את התפתחות רעיון שתי המדינות, ישראל ופלסטין, ושולליו. בהמליצו על פתרון בלבדי זה מצביע מח׳ול על התגבשותו בתפיסות של מק״י.

מעבר לניתוח ההיסטורי של המפלגה הקומוניסטית ורשימת אירועים מרכזיים בתולדותיה (ע׳ 46), עיקר הספר הן התמונות ההיסטוריות והכרזות הצבעוניות, המתעדות את מאבקי המפלגה, יעדיה וחזונה. 50 תמונות ומעל ל-100 כרזות מצביעות בעליל על היסטוריה ארוכת טווח, עם יעדים מוגדרים, של מפלגה אופוזיציונית אמיצה ולוחמת.

דן יהב

בשל המבוי הסתום - עיצומים באוניברסיטה הפתוחה

המנחים ומרכזי ההוראה באוניברסיטה הפתוחה חידשו את מאבקם ונקטו בשבוע שעבר בעיצומים נוכח המבוי הסתום במשא-ומתן, הקשחת העמדות וחוסר הנכונות להתפשר מצד ההנהלה. הסחבת בהליך הגישור מעידה על חוסר תום לב מצד ההנהלה.

סגל ההוראה השבית את הקמפוס הגדול של האוניברסיטה הפתוחה ברמת אביב למשך 24 שעות וכן הושבתה כל פעילות ההוראה, לשם קיום אסיפת מחאה.

במשמרת שהוצבה בפתח הקמפוס המושבת ברמת אביב ניצבו, יחד עם השובתים, פעילי חד״ש ומק״י. במקום הופצו גיליונות של ״זו הדרך״.

כדאי להזכיר, כי ביוני 2009 הסתיימה השביתה הממושכת של סגל ההוראה, לאחר שהנהלת האוניברסיטה הפתוחה נאותה לנהל מו״מ עם נציגות סגל ההוראה, שמטרתו חתימה על הסכם קיבוצי. לאחר שבעה חודשים, וחרף תהליך הגישור, מועסקים עדיין כאלף חברי הסגל כעובדי קבלן זמניים, ללא ביטחון תעסוקתי ובזכויות סוציאליות חלקיות.

הפגנה נגד הפרטת המכינות

״הבגרויות עוד לא הופרטו, אבל זה השלב הבא. זה ברור לי כשמש״ - כך מזהיר פרופ׳ שי אהרון, סגן רקטור אוניברסיטת ת״א, בתגובה לתוצאות מכרז משרד החינוך להפעלת המכינות הקדם-אקדמיות, שמשמעותו - הפרטה.

המאבק בהפרטת המכינות הקדם אקדמיות עלה שלב, כאשר אגודת הסטודנטים במכללה האקדמית ספיר קיימה ב-23.12 שביתה בת שעתיים, במהלכה הפגינו הסטודנטים נגד חדירת גורמים מסחריים-עסקיים למערכת החינוך בישראל.

ליאור קיי, פעיל חד״ש במכללת ספיר ובוגר המכינה הקדם-אקדמית: ״מדובר באסון של ממש. כיום לומדים בישראל כ- 12,000 תלמידים ב-45 מכינות. ב-40 השנים האחרונות, האחריות להפעלת המכינות הייתה של ׳האגודה לקידום החינוך׳. ההפרטה תביא לסגירת תוכניות ׳לא רווחיות׳ ולעשיית רווחים בתוכניות אחרות. מי צריך את זה? בטח לא הסטודנטים. בעלי הון ייהנו מההפרטה״.

"רמי לי" תפצה עובדת שלא נתקבלה לעבודה בשל הריונה

חברת ״רמי לי״ תשלם פיצויים ב-30 אלף שקל לאישה שביקשה להתקבל לעבודה, אך נדחתה מחמת הריונה.

הפיצויים הושגו בהסכם פשרה בין הצדדים, שאושר בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ״רמי לי״, שהיא רשת אופנה לנשים בהיריון, תפצה מבלי להודות בטענות נגדה.

״ההחלטה אם לקבל מועמדים לעבודה צריכה להתבסס על שיקולים עניינים ומקצועיים ועל רקע התאמה לתפקיד. הסכם הפשרה בעניין זה הוא תמרור אזהרה נוסף למעסיקים מפלים״ - קבעה עו״ד שרון אברהם-ויס, נציבה אזורית של משרד התמ״ת במחוז תל אביב.

הפגנות במלאות שנה למלחמת עזה

במענה לקריאתה של החברה האזרחית בעזה, התארגנה תנועת מחאה בינלאומית לשבירת המצור על הרצועה. תנועת המחאה תקיים ביום ה׳, 31.12, בשעה 10.30 הפגנה משני צדדיו של מחסום ארז, בתביעה להסיר מייד את המצור. ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל מארגנת את המחאה בצד הישראלי. להזמנת מקומות באוטובוס היוצא מיפו למחסום ארז, נא להתקשר לטלפון 054-2451455.

הוועדה היפואית למען עזה ארגנה במוצ״ש, 26.12, תהלוכה בתביעה להסרת המצור על עזה. התהלוכה יצאה מרחבת שיכוני הערבים ברח׳ קדם והסתיימה בעצרת מחאה בגן עזה (גן השניים).

קורס הכשרת כתבי תקשורת עצמאיים

הטלוויזיה החברתית פותחת ב-11 בינואר בת״א קורס להכשרת כתבי/ות תקשורת עצמאית. הקורס יקנה ידע תיאורטי ומעשי בצילום, עריכה והפקת כתבות בטלוויזיה.
פרטים על הקורס – www.tv.social.org.il

בת"א נפתחות שתי קבוצות חדשות של הנוער הקומוניסטי

בתחילת חודש ינואר יפתחו שתי קבוצות של הנוער הקומוניסטי (בנק״י) בתל אביב. הקבוצות מיועדות לבני ובנות נוער בגיל 14-15 ובגיל 16-18, ויודרכו ע״י צוות ההדרכה של סניף תל אביב של בנק״י.
לפרטים נוספים והרשמה: 050-6230249
banki.tlv@gmail.com

ישיבת המזכירות הארצית של חד"ש

תתקיים בשבת, 2 בינואר, בשעה 10.00
במשרדי חד״ש בחיפה.
על סדר היום:
המצב הפוליטי וההכנות לוועידת חד"ש

הגדה השמאלית

אחד העם 70, תל-אביב
ביום א׳, 3 בינואר, בשעה 20.00
לרגל הופעת ספרו של בנימין גונן
"חיים אדומים"
רב שיח בנושא:
ההסתדרות ומעמד העובדים בישראל
בהשתתפות **גרשון גלמן**, יו״ר מרחב ת״א-יפו
העיתונאי **אבשלום קווה**, המשפטנית **מור סטולר**, **ובנימין גונן**. המנחה: ד״ר **אפרים דווידי**